

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/138/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216211897
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2216211897.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci žalobcu: J. K. Q., narodený XX.X.XXXX, bytom P. XXXX/XX, B., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvných podmienok a iné, o odvolaní žalovaného proti výrokom II., III., VI. rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15Csp/66/2016-87 zo dňa 8.2.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., VI. **p o t v r d z u j e**.
- II. Odvolací súd žalobcovi **n e p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. určil, že zmluvná podmienka v ustanovení čl. 8 bod 8.1 Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500025941 zo dňa 30.05.2013 - Dohoda o poskytnutí služby: "Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe žiadosti/zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu: a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 159,85 €, b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 83,04 € v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto dohody o poskytnutí služby." je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti, výrokom II. určil, že zmluvná podmienka v ustanovení bodu 14.1 v zmluvných dojednaniach k zmluve o revolvingovom úvere č. 8500025941 zo dňa 30.05.2013: "V prípade omeškania dlžníka s úhradou splátky úveru alebo jej časti je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 23,725 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou splátky úveru o viac ako 3 mesiace stali podľa čl. 13 ods. 13.1 písm. a) tejto zmluvy okamžite splatnými všetky záväzky dlžníka podľa tejto zmluvy je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 23,725 % p.a.)." je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti, výrokom III. určil, že rozhodcovská zmluva č. 8500025941 zo dňa 30.05.2013 je neplatná, výrokom IV. určil, že úver zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500025941 zo dňa 30.05.2013 je bezúročný a bez poplatkov, výrokom V. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom VI. rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil v napadnutej časti právne aplikáciou ust. § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. r), 5, § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 12 ods. 6 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie v napadnutej časti tým, že „dohoda o zmluvnej pokute“ naformulovaná vo všeobecných zmluvných dojednaniach v bode 14.1 nemôže byť súčasťou tzv. všeobecných podmienok, ale iba priamo v spotrebiteľskej zmluve samotnej, teda listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis. V danom prípade tak nebol splnený zákonný predpoklad dojednania zmluvnej pokuty v písomnej forme podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nesplnenie ktorej má za následok absolútnu neplatnosť dojednania zmluvnej pokuty v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dojednanie o zmluvnej pokute pritom nemohol v tomto prípade žalobca nijako ovplyvniť, nebolo individuálne dojednané a keďže spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v dôsledku možnosti neoprávnené navyšovať výšku nároku veriteľa neprímeranými sankciami spojenými s nesplnením záväzku dlžníka, je zároveň i neprijateľnou, a teda neplatnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Rozhodcovskú zmluvu zo dňa 30.5.2013 považoval súd prvej inštancie za neplatnú pre rozpor s § 12 ods. 6 zákona č. 244/2002 Z. z., ktorého formulácia je jednoznačná v tom zmysle, že vyžaduje podrobenie sa určitému, teda jednému konkrétnemu stálemu rozhodcovskému súdu a v rozpore s citovaným ustanovením je taká rozhodcovská zmluva, ktorá podriaďuje strany dvom či viacerým rozhodcovským súdom, pričom voľba konkrétneho je prenechaná na vôľu jednej strany. Pripustením takej rozhodcovskej zmluvy, v zmysle ktorej by si jeden z účastníkov mohol vybrať spomedzi viacerých v nej uvedených stálych rozhodcovských súdov (teda pripustenie akejsi „opcie na stály rozhodcovský súd“), by sa dával tomuto účastníkovi nadmerný vplyv na priebeh rozhodcovského konania a staval by druhú stranu do podstatne nevýhodnejšej pozície. Rozhodcovská zmluva neprímerane znevýhodňuje spotrebiteľa tým, že veriteľovi (u ktorého hlavne prichádza do úvahy iniciovanie rozhodcovského konania) umožňuje voľiť si taký rozhodcovský súd, aký najviac zodpovedá jeho potrebám. Takáto voľba, a tým aj znevýhodnenie spotrebiteľa, je pritom podľa súdu práve cieľom takto formulovanej rozhodcovskej zmluvy, ktorú žalovaný používa opakovane. To všetko, bez súčasného preukázania žalovaným ako dodávateľom, že by tieto zmluvné ustanovenia boli medzi dodávateľom a spotrebiteľom individuálne dojednané (čo žalovaný v tomto konaní nepreukázal podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka) vedie k tomu, že rozhodcovskú zmluvu medzi žalovaným a žalobcom je potrebné taktiež podradiť pod ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, keď žalobca sa domáhal vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v štyroch výrokových a zároveň piatym výrokom žiadal určiť, že úver poskytnutý v zmysle predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom úspešný bol čo do štyroch výrokov uplatnených v petite žaloby a neúspešný čo do jedného výroku uplatneného v petite žaloby, avšak žalobcovi v konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

5. Proti výrokom II., III., VI. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že odvolanie proti výroku II. odôvodňuje tým, že zo súdom uvedených skutočností nevyplýva žiadny relevantný záver o neprijateľnosti ustanovenia článku 14.1 v zmluvných dojednaniach, pretože nebolo v konaní dokázané, že by dané ustanovenie spôsobovalo značnú nerovnováhu medzi stranami v neprospech žalobcu. Tvrdí, že skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nie je individuálne dohodnuté, nespôsobuje jeho neplatnosť. Zmluvná pokuta dohodnutá v zmluve zodpovedá § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho predpisu (§ 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.). Súd prvej inštancie rozhodnutie o zamietnutí nároku na zmluvnú pokutu odôvodnil skutočnosťami, ktoré sú všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné a súčasne ktoré sú v rozpore s § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia ani nevymedzil (skutkovo a právne), v čom vlastne spočíva hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Odvolanie proti výroku III. o určení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy podáva z dôvodu, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho výkladu § 12 zákona č. 244/2002 Z. z.. Súd prvej inštancie nedal relevantnú odpoveď na žiaden z predpokladov potrebných k tomu, aby vôbec mohol dospieť k záveru o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. Výklad spojenia „určitému stálemu rozhodcovskému súdu“, nedáva jednoznačný podklad pre tvrdenie, že musí ísť len o konkrétny jeden stály rozhodcovský súd. Z logického a systematického výkladu

uvedeného ustanovenia tiež vyplýva, že ak by zákonodarca mienil, aby v rozhodcovskej zmluve bol uvedený práve iba jeden stály rozhodcovský súd, potom by v právnej norme výslovne uviedol, že pri nedodržaní podmienok daného ustanovenia je rozhodcovská zmluva neplatná. Žalovaný navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zodpovedajúcu výrokom II. a III. rozsudku zamietne a súčasne zmení aj výrok o náhrade trov konania podľa pomeru úspechu sporových strán.

6. Žalobca odvolanie nepodal, k odvolaniu žalovaného sa nevyjadril.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

8. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku v napadnutých výrokoch. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

9. V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

10. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalovaným v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalovaný s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe v napadnutých výrokoch II., III. vyhovel.

11. Súd prvej inštancie správne vzal do úvahy skutočnosť, že právny vzťah strán konania, ktorý mal byť založený na základe Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500025941 (žalobcom podpísaná dňa 29.5.2013 a žalovaným podpísaná dňa 30.5.2013) je potrebné posudzovať podľa predpisov občianskeho práva. V súdenom spore sa totiž sa jedná o vzťah spotrebiteľský, keďže zmluva o revolvingovom úvere spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy označujúce jej subjekty, a to spotrebiteľa, ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a dodávateľa, ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

12. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie vo vzťahu k výroku II. rozsudku založil na závere, že pre dojednanie o zmluvnej pokute absentuje písomná forma, nesplnenie ktorej má za následok absolútnu neplatnosť dojednania o zmluvnej pokute a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný nesúhlasil s týmto záverom súdu prvej inštancie, namietal, že ustanovenie o zmluvnej pokute v zmluvných dojednaniach nespôsobuje značnú nerovnováhu medzi stranami v neprospech žalobcu, dohodnutá zmluvná pokuta zodpovedá ustanoveniu § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a jeho vykonávaciemu predpisu.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi stranami bola uzatvorená písomná Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500025941 dňa 30.5.2013, na základe ktorej zmluvy žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi ako dlžníkovi úverový limit vo výške 1.110 eur. V tejto uvedenej zmluve o revolvingovom úvere si strany nedohodli zmluvnú pokutu. Žalobca k žalobe doložil Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia s.r.o., kde v článku 14. Sankcie, odseku 14.1 týchto zmluvných dojednaní je uvedené, že „V prípade omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou splátky úveru alebo jej časti je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 23,725 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou splátky úveru o viac ako tri mesiace stali podľa článku 13. ods. 13.1 písm. a) tejto Zmluvy o RÚ okamžite splatnými všetky záväzky Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) podľa tejto zmluvy, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 23,725 % p.a.).“ Uvedené zmluvné dojednania podľa bodu 13. zmluvy o revolvingovom úvere tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

14. Podľa § 544 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda (odsek 1). Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia (odsek 2).

15. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dohoda o zmluvnej pokute musí mať vždy písomnú formu, inak je neplatná (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), musí byť v nej určená výška pokuty alebo spôsob, akým sa určí, aby o tom v budúcnosti nevznikli pochybnosti. Z predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere vyplýva, že v tejto zmluve si strany sporu nedohodli zmluvnú pokutu, keď samotná zmluva o revolvingovom úvere je podpísaná žalobcom a žalovaným. Predmetné zmluvné dojednania, ktoré predložil žalobca, tvoria samostatný oddelený dokument od zmluvy o revolvingovom úvere a nie sú opatrené podpisom strán sporu. Znamená to, že žalobca neprevzal záväzok zaplatiť žalovanému

zmluvnú pokutu, aj napriek tomu, že v zmluvných dojednaniach je ako jedna zo sankcií za omeškanie dlžníka zo zaplatením jednotlivých splátok uvedená aj zmluvnú pokutu. Pokiaľ ide o dojednanie o zmluvnej pokute, keďže táto musí byť uzatvorená v písomnej forme, je vylúčené, aby bola dojednaná v zmluvných dojednaniach, ktoré nie sú podpísané účastníkmi zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o zmluvu podľa predpisov občianskeho práva. Z uvedeného dôvodu sa preto odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že písomná forma zmluvnej pokuty v prejednávanej veci stranami sporu dodržaná nebola. Medzi stranami sporu nedošlo k platnému písomnému uzatvoreniu dohody o zmluvnej pokute. Preto je aj nadbytočné ďalej zaoberať sa odvolacími námietkami žalovaného týkajúce sa už samotného obsahu dojednania zmluvnej pokuty, resp. jej výšky.

16. V takomto zmysle sa vyjadril aj Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 30.11.2011 sp. zn. 2 Cdo 245/2010, podľa ktorého, ak nie sú obchodné podmienky podpísané, dojednania, ktoré sú v nich obsiahnuté - ak im zákon povinne ukladá písomnú formu - sú pre absenciu tejto predpísanej formy neplatné. Za týmto reštriktívnym výkladom je pravdepodobne snaha ochrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu, keďže obchodné podmienky sa pravidelne využívajú pri rôznych druhoch spotrebiteľských zmlúv. Nie je totiž ničím neobvyklým, že obchodné podmienky sú len formálne prikladané k podpisovanej zmluve bez toho, aby sa s nimi spotrebiteľ aj reálne oboznámil (nehovoriac o možnosti ich upraviť individuálnou dohodou v zmluve).

17. Záverom odvolací súd dodáva, že obchodné podmienky, ktoré často krát tvoria súčasť spotrebiteľských zmlúv (v danej veci zmluvné dojednania), nemôžu slúžiť na to, aby do nich dodávateľ často neprehľadne a zložitou formuláciou a malým písmom ukryl také dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že ujdú pozornosti spotrebiteľa. Keďže žalovaný nepreukázal platné dohodnutie zmluvnej pokuty so žalobcom ako spotrebiteľom, či už priamo v spotrebiteľskej zmluve alebo nepochybným spôsobom, že k týmto zmluvným dojednaniam žalobca ako spotrebiteľ pristúpil, záver súdu prvej inštancie, keď túto zmluvnú podmienku určil za neprijateľnú, je správny.

18. Ďalej predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol aj výrok III. o určení, že rozhodcovská zmluva č. 8500025941 zo dňa 30.5.2013 je neplatná. Súd prvej inštancie vo vzťahu k tomuto výroku konštatoval, že žalovaný nepreukázal, že rozhodcovská zmluva bola medzi dodávateľom a spotrebiteľom individuálne dojednaná a jej obsah je v rozpore s ustanovením § 12 ods. 6 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Žalovaný nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie o tejto otázke, namietal, že posúdenie rozhodcovskej zmluvy ako rozpornej z ustanovením § 12 ods. 6 zákona č. 244/2012 Z. z. o rozhodcovskom konaní je nesprávne.

19. Z rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola podpísaná v ten istý deň ako zmluva o revolvingovom úvere, vyplýva, že Veriteľ a Dlžník sa dohodli na znení rozhodcovskej zmluvy: „Akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ (o revolvingovom úvere, pozn.), s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov:

- Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 825 460, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 52189/B

- Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria legal arbiter s.r.o., IČO: 44 826 460, so sídlom Zvolenská cesta 37, 974 01 Banská bystrica, zapísaný v obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sro, vložka č.: 16626/S.

Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť, spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.“

20. Podľa § 53 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané (odsek 1). Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (odsek 2). Ak dodávateľ nepreukáže opak,

zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (odsek 3).

21. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegovali. Význam rozhodcovskej doložky je osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľmi vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana sporu si svoj osud v tak závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nevedomuje. Poskytovanie spravodlivosti musí mať svoje limity aj pre súkromnoprávnu sféru arbitrov. Ide o rozhodovanie o právach a právom chránených záujmoch osôb, ktoré môže výrazne zasiahnuť do života ľudí a ak sa majú akceptovať pri poskytovaní spravodlivosti súkromnoprávne prvky, tak len s jednoznačnými garanciami vylučujúcimi pochybnosti o férovom arbitrážnom konaní vrátane rozhodcovskej zmluvy.

22. V prejednávanom spore rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, išlo o tzv. formulárovú, vopred pripravenú zmluvu, ktorej obsah žalobca nemal možnosť ovplyvniť a nemal možnosť osobitne ovplyvniť jej znenie, pričom samotná skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá na osobitnom formulári odlišnom od zmluvy o úvere uzavretej taktiež na vopred pripravenom formulári, nezakladá záver o jej individuálnom dojednaní. Súdna prax je jednotná v tom, že za individuálne dojednanú zmluvu nemožno považovať tzv. formulárovú zmluvu, t. j. zmluvu s vopred naformulovaným obsahom bez možnosti zmeny jej obsahu, prípadne výberu z viacerých možností. Žalobca nemal nielen možnosť ovplyvniť obsah tejto rozhodcovskej zmluvy, ale ani sa s obsahom rozhodcovskej zmluvy dôsledne oboznámiť. Obsah textu rozhodcovskej zmluvy je totiž písaný malými písmenami, obsahuje množstvo právnickej terminológie, bez vysvetlenia ktorej žalobca ako priemerný spotrebiteľ nemal možnosť v tak krátkom čase pochopiť skutočné právne dôsledky jednotlivých ustanovení, vrátane rozdielu medzi konaním pred rozhodcovským súdom a pred všeobecným súdom. Preto je dôležité, aby nad všetky pochybnosti bolo preukázané, že spotrebiteľ skutočne mal vôľu uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, že takéto osobitné vyjednanie má preňho nejaký význam a že z hľadiska ochrany spotrebiteľa si zmluvnú podmienku o riešení sporov zo zmluvy o úvere osobitne vyjednal. Forma rozhodcovskej zmluvy a spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva v prejednávanom spore koncipovaná a žalobcovi predložená spolu so zmluvou o úvere, nesvedčí o individuálnom dojednaní, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň za prítomnosti pochybnosti, či žalobcovi by bol poskytnutý úver aj bez podpísania rozhodcovskej zmluvy). Okrem toho táto rozhodcovská zmluva nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu a tak ťažko možno očakávať od spotrebiteľa, aby v tom čase vedel riadne vyhodnotiť aj možnosť odstúpenia od predmetnej zmluvy. Žalovaný v konaní nepreukázal ani tú skutočnosť, že by žalobca mohol uzavretie rozhodcovskej zmluvy vylúčiť, resp. zmeniť jej obsah, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovaného (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská zmluva v predmetnej veci predstavuje notoricky používanú formu rozhodcovskej zmluvy, ide o rutinný postup zo strany dodávateľa. Je evidentné, že spotrebiteľ pristúpil na dodávateľom vopred pripravené, vzájomne nevyjednané a ním neovplyvnené podmienky. Technická samostatnosť listiny - zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy v tomto prípade neznamená individuálnosť jej dojednania. Rozhodcovská zmluva tak napĺňa znaky neprijateľnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako správne konštatoval súd prvej inštancie. Vzhľadom k uvedenému je potom nadbytočným zaoberať sa odvolacími námietkami žalovaného týkajúce sa už samotného obsahu rozhodcovskej zmluvy.

23. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04,

II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu, nespôsobilú privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

24. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne zdôvodnenie. Nakoľko odvolací súd považuje preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. za vecne správny, keď žalovaný žiadnym relevantným spôsobom správnosť výroku o nároku na náhradu trov konania v rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajúceho z tzv. zásady úspechu nespochybnil (v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti), nie je jeho odvolanie opodstatnené.

25. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., VI. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a contrario Civilného sporového poriadku tak, že plne úspešnému žalobcovi nepriznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z Článku 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúceho procesnú ekonómiu, keďže rozhodovanie postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku najskôr o nároku na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, že žalobcovi žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného sporového konania.

27. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).